

Betænkning

over forslag til lov om folkebiblioteker m. v.

(Afgivet af udvalget den 22. april 1964).

Udvalget har afholdt 9 møder og herunder haft samråd med ministeren for kulturelle anliggender. Udvalget har modtaget skriftlige eller mundtlige henvendelser fra Foreningen Bymæssige Kommuner, Dansk Forfatterforenings gruppe af skønlitterære forfattere, De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, Den danske Købstadforening, Københavns Amts Biblioteksforening og Københavns magistrat.

Efter udvalgsbehandlingen ønsker et flertal (udvalget med undtagelse af Weikop) at fremkomme med følgende bemærkninger:

Under hensyn til, at det efter forslaget vil blive hovedreglen, at folkebiblioteker er kommunale, mener flertallet, at bestemmelserne i så vid udstrækning som muligt bør bringes i overensstemmelse med de almindelige regler for styrelsen af kommunale institutioner. Hertil sigter bl. a. ændringsforslagene nr. 2) og 8). Det kan ikke anses for nødvendigt, at vedtægten for et kommunalt folkebibliotek godkendes af biblioteksdirektøren, medens en sådan godkendelse vil være nødvendig, for så vidt angår de selvejende biblioteker, der bliver tilbage, jfr. ændringsforslag nr. 4).

Spørgsmålet om udlån af audiovisuelt materiale gennem bibliotekerne har været drøftet, og ministeren har tilkendegivet, at anskaffelsen af gramfonplader må begrænses til biblioteker med en vis udbygning af bogbestanden, samt at udlån af apparatur (filmsapparater, båndoptagere o. lign.) kun kan ske til foreninger og dermed ligestillede.

Med hensyn til centralbiblioteksområdernes størrelse finder flertallet det i betragtning af de eksisterende centralbiblioteksområder og uvisheden angående en kommende amtskommunal inddeling mindre hensigtsmæssigt at kræve en omlægning, så centralbiblioteksområderne kommer til at svare til de nuværende amter. Derimod vil en vis nedskæring af centralbibliotekernes antal være påkrævet, idet nogle af de

eksisterende centralbiblioteker ikke har en sådan størrelse, at de kan opfylde deres funktion på forsvarlig måde. Hertil sigter ændringsforslag nr. 7).

Centralbiblioteket for Københavns amt i Gentofte ville, såfremt dets centralbibliotekstilskud skulle beregnes efter lovforslagets almindelige regler, blive væsentlig mindre (ca. 147.000 kr.) end det beløb, der i henhold til den nugældende lov er til rådighed (i 1964-65 ca. 250.000 kr.). Under hensyn til, at oplandsarbejdets omfang i Københavns amt vil være aftagende i takt med de pågældende kommuners vækst, kan det ikke med rimelighed forventes, at Gentofte centralbibliotek skulle have andel i den almindelige forhøjelse af centraltilskuddet, men det bør dog sikres, at biblioteket ikke udsættes for en pludselig nedgang i indtægter. En eventuel regulering af centralbibliotekstilskuddets størrelse vil bedst kunne ske over amtstilskuddet i forbindelse med centralbibliotekets årlige forhandling med amtet om oplandsarbejdets omfang. Til gennemførelse af en sådan ordning sigter ændringsforslag nr. 13).

Københavns kommunebiblioteker spiller en vigtig rolle i den interurbane lånevirk-somhed, skønt kommunen ikke omfattes af centralbiblioteksordningen. Bogbestanden er adskillige gange større end noget andet folkebiblioteks og rummer adskillige værker, som ikke findes noget andet sted i landet, men som liberalt stilles til rådighed for andre biblioteker. Denne virksomhed vil antagelig stige stærkt i de kommende år, ikke mindst efter etableringen af et nærmere samarbejde mellem de storkøbenhavnske folkebiblioteker, og der stilles derfor forslag om, at der ydes et særligt statstilskud på (pristalsreguleret) 100.000 kr. årlig til denne lånevirk-somhed, jfr. ændringsforslag nr. 14).

Skolebibliotekernes forhold har været indgående drøftet i udvalget, idet man vel er helt indforstået med at søge tilvejebragt en større selvstændighed for disse biblioteker,